

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.20.757/2020/5.

A tanács tagjai:

Böszörményiné dr. Kovács Katalin a tanács elnöke

Dr. Molnár Tibor Tamás előadó bíró

Dr. Pataki Árpád bíró

A felperes:

...

A felperes képviselője:

Dr. Czeglédy és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Fodor Tímea ügyvéd)

Az alperes:

...

Az alperesek képviselője:

SBGK Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Borbély Boglárka ügyvéd)

A per tárgya:

Sajtó-helyreigazítás

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Az alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.028/2020/5/II.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 69.P.22.849/2019/7/I.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 12.700 (tizenkétezer-hétszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az alperes köteles az államnak - külön felhívásra - megtéríteni.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az alperes által üzemeltetett ... televízió csatorna a 2019. október 1. napján 18 órakor kezdődött „...” című hírműsorában riportot tett közzé, amelyben egy felismerhetetlenné tett hangú és képmású személy úgy nyilatkozott, hogy a felperes, aki akkor ... ellenzéki polgármester-jelöltje volt, többször is szexuálisan zaklatta, egy alkalommal pedig behívta őt az irodájába, annak ajtaját kulccsal bezárta, majd megpróbálta megerőszakolni őt, emiatt dulakodás alakult ki közöttük.
- [2] A felperes a riport miatt sajtó-helyreigazítási kérelmet terjesztett elő, amelyet az alperes 2020. október 9-én vett át. Az alperes a kérelemnek nem tett eleget.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [3] A felperes keresete arra irányult, hogy a bíróság kötelezze az alperest olyan helyreigazító közlemény közzétételére, amely szerint a „...” című hírműsorban valótlanul híresztelte, hogy a felperes szexuálisan zaklatott egy nőt, őt meg akarta erőszakolni, továbbá valótlanul híresztelte azt is, hogy a felperes egy irodába hívatta a nőt, ahol az iroda ajtaját kulccsal bezárta és a nőt meg akarta erőszakolni, és emiatt dulakodás alakult ki a felek között.
- [4] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 495. § (2) bekezdésének b) pontja alapján jogszerűen tagadta meg a felperes előzetes helyreigazítási kérelmének teljesítését, mivel az nem tartalmazta azt, hogy a közlés mely részeit tartja valótlanoknak. Kifejtette azt is, hogy egy közérdeklődésre számot tartó eseményről számolt be oly módon, hogy a riportban hangsúlyozta: a közzétett állítások kizárólag az általa megszólaltatott nő állításai, továbbá kiemelte: a közzététel előtt megpróbálta beszerezni a felperes nyilatkozatát is.

Az első- és másodfokú ítélet

- [5] Az elsőfokú bíróság az alperest olyan helyreigazító közlemény közzétételére kötelezte, amely szerint a „...” című hírműsorban valótlanul híresztelte, hogy a felperes szexuálisan zaklatott egy nőt, őt meg akarta erőszakolni, továbbá valótlanul híresztelte azt is, hogy a felperes egy irodába hívatta a nőt, ahol az iroda ajtaját kulccsal bezárta és a nőt meg akarta erőszakolni, és emiatt dulakodás alakult ki a felek között.
- [6] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A jogerős ítélet indokolása szerint a felperes előzetes helyreigazítási kérelme megfelelt a Pp. 495. § (1) bekezdésének, a közzétetni kért közlemény ugyanis megjelölte a kifogásolt műsorszámot és egyértelművé tette azt is, hogy - a felperes álláspontja szerint - mely tényállítások valótlanok. E kérelem alapján az alperesnek lehetősége volt eldönteni, hogy a helyreigazító közleményt közzéteszi-e vagy nem. Az előzetes kérelemhez képest a kereset sem bővítést, sem szűkítést nem tartalmazott. Kifejtette, hogy a PK 14. számú kollégiumi állásfoglalás szerint a sajtóközlemény valóságát általában akkor is a sajtószerv köteles bizonyítani, ha híven közli más személy tényállítását, nyilatkozatát. Erre tekintettel az alperes kötelezettsége volt annak igazolása, hogy a riportban fel nem ismerhető módon szerepeltetett személy tényállításai valósak. Bár az alperes a

sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. CIV. törvény (a továbbiakban: Smtv.) 6. § (1) bekezdése alapján jogosult volt arra, hogy ezen személy kilétét a per során titokban tartsa, mindez nem mentesítette őt a valóság bizonyításának kötelezettsége alól. Ebből a szempontból nem volt jelentősége annak, hogy a műsorvezető a riport felkonferálásakor miként gesztikulált és milyen hangsúllyal mondta azt, hogy „ezt állítja legalábbis a nő,” hiszen ettől nem vált kiegyensúlyozottá a műsorszám, különös figyelemmel arra is, hogy a felperes számára biztosított reagálási lehetőség csupán szimbolikus volt. Rámutatott, hogy sem kampányidőszakban, sem azon kívül nem tette jogszerűvé valótlan tények állítását az, hogy az egyébként közérdeklődésre számot tartó ügyben készült riport felkonferálása tartalmazta az „állítólag” kifejezést. A közszereplő politikusokra vonatkozó valótlan tényállításokat ugyanis nem védi a vélemény-nyilvánítási szabadság akkor, ha a sajtószerv elmulasztotta az elvárható gondosságot, azaz az általa fel nem fedett személy nyilatkozatát más forrásból nem ellenőrzi le, az érintett fél számára pedig nem ad lehetőséget az érdemi reakcióra. Mindezek miatt arra a következtetésre jutott, hogy az alperes az Smtv. 12. § (1) bekezdése alapján köteles közzétenni a felperes által kért helyreigazító közleményt.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [7] A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését és elsődlegesen a felperes keresetének az elutasítását, másodlagosan pedig az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti az Smtv. 12. § (1) bekezdését, 13. §-át, a Pp. 346. § (5) bekezdését, 495. § (1) bekezdését, 495. § (2) bekezdésének b) pontját és a PK 12. számú kollégiumi állásfoglalást.
- [8] Megismételte azt az érvelését, hogy a felperes előzetes helyreigazítási kérelme nem felelt meg a Pp. 495. § (1) bekezdésének és az Smtv. 12. § (1) bekezdésének, mert az nem tartalmazta egyértelműen, hogy a közlés mely része valótlan. A felperes a kérelemben nem tért ki arra, hogy a riport szöveges leiratából az aláhúzott részeket sérelmezi-e, ezért a Pp. 495. § (2) bekezdésének b) pontja alapján jogszerűen tagadta meg a helyreigazítást. E hiányosságot a felperes csak a keresetlevelében pótolta, ebben tüntette fel ugyanis azt, hogy „az aláhúzott részek a jelen keresettel sérelmezett részek.” Az előzetes kérelem hiányosságait azonban a felperes utóbb, azaz a keresetlevelében már nem orvosolhatta. Mindezt az eljáró bíróságok figyelmen kívül hagyták, a másodfokú bíróság pedig nem indokolta meg, hogy a helyreigazító közleményből miként lehet megállapítani a felperes által valótlanul tartott tényeket.
- [9] Kifejtette továbbá, hogy az Alaptörvény IX. cikkének (1) és (2) bekezdései, az Smtv. 13. §-a, valamint az Alkotmánybíróság 3/2015. (II.02.) AB határozata alapján a sajtó kötelezettsége a közérdeklődésre számot tartó eseményekről történő tudósítás. Mindezt az eljáró bíróságoknak az Alaptörvény 28. cikkének (1) bekezdése alapján figyelembe kellett volna venniük a sajtóhelyreigazításra vonatkozó jogszabályok értelmezése során. Egyetértett az elsőfokú bíróság azon álláspontjával, hogy egy jelölt erkölcsi feddhetetlenségével kapcsolatos tény közérdeklődésre tart számot, sérelmezte ugyanakkor, hogy az eljáró bíróságok szerint a tudósítás nem volt kiegyensúlyozott. A Kúria Kfv.III.37.715/2012/11. számú ítéletére utalva kifejtette, hogy kielégíti a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményét az, ha a tudósítás utalást tartalmaz arra nézve, hogy léteznek ellenvélemények. A perbeli esetben - eltérő véleményt képviselő riportalany hiányában - a riporter és a műsorvezető feladata volt, hogy hangsúlyozzák: a riportban elhangzott közlések nem objektív tények, hanem csak a nyilatkozó személy álláspontját tükrözik, így létezhet ellenvélemény is. E követelménynek a műsorvezető a műsorszám felkonferálása során eleget tett, a riport zárása pedig igazolta, hogy a műsor készítői megpróbálták beszerezni a felperes nyilatkozatát, azonban nem jártak sikerrel. Mindezt az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, - a PK 12. számú kollégiumi állásfoglalást megsértve - a felkonferálást és a riport zárását nem értékelte a közlés tartalmának megállapításakor, a másodfokú bíróság pedig az elsőfokú ítélet indokolásával

ellentétesen jutott arra a következtetésre, hogy az elsőfokú bíróság ezeket a körülményeket mégis mérlegelte. Ezért az eljáró bíróságok megalapozatlanul állapították meg, hogy megsértette a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményét.

- [10] Érvelése szerint sem az első-, sem pedig a másodfokú bíróság nem tett eleget az indokolási kötelezettségének, amellyel megsértették a Pp. 346. § (5) bekezdését. Nem indokolták meg, hogy az ellenkérelmét mely okból tartották alaptalannak, így nem adtak magyarázatot arra, hogy az előzetes helyreigazítási kérelmet miért minősítették hiánytalannak, a műsorszám pedig mely okból sértette meg a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményét.
- [11] A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult, annak helyes indokai alapján. Kifejtette, hogy az előzetes helyreigazítási kérelme megfelelt a jogszabályoknak, így tartalmazta, hogy a riport mely részét tekinti valótlannak, amelytől a keresetlevélben nem tért el. Rámutatott, hogy a sajtószerv akkor is köteles a valóság bizonyítására, ha egy másik személy állítását híreszteli. E kötelezettsége alól nem mentesítette az alperest az a körülmény, hogy választási kampány zajlott. Érvelése szerint az alperes csak fél órával a riport megjelenése előtt próbálta őt elérni telefonon, holott a műsorszám elkészítése napokat vehetett igénybe. Emellett az alperes nem próbálta meg leellenőrizni a riportban nyilatkozó személy állításait, így megsértette a sajtóetikai, sajtószakmai szabályokat. Utalt rá, hogy a pernek nem tárgya a műsorszám kiegyensúlyozottságának vizsgálata, hiszen ebben az eljárásban csak annak van jelentősége, hogy az alperes által híresztelt állítások valósak-e. Mivel ezt az alperes nem bizonyította, a felülvizsgálati kérelem megalapozatlan.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [12] A felülvizsgálati kérelem az alábbi okok miatt alaptalan.
- [13] A Kúria a Pp. 423. § (1) bekezdése alapján a jogerős ítélet felülvizsgálata során arról döntött, hogy a jogerős ítélet sérti-e a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott jogszabályokat, az abban megjelölt indokok alapján.
- [14] Az alperes alap nélkül állította, hogy a másodfokú bíróság nem tett eleget az indokolási kötelezettségének. A jogerős ítélet ugyanis világosan, közérthetően és kellő részletességgel tartalmazza az érdemi döntés jogi indokait, így - egyebek mellett - azt, hogy a másodfokú bíróság mely okból találta alaptalannak az alperes fellebbezésében - és az ennek megfelelő írásbeli ellenkérelmében - foglalt indokokat. Ezért a jogerős ítélet nem sérti a Pp. 346. § (5) bekezdését.
- [15] Helyes az eljáró bíróságok azon jogi álláspontja is, hogy a felperes előzetes helyreigazítási kérelme megfelelt a Pp. 495. § (1) bekezdésének és az Smtv. 12. § (1) bekezdésének. Ahogy azt mind az első-, mind pedig a másodfokú ítélet helytállóan tartalmazza: a felperes által közzétetni kért helyreigazító közlemény egészen pontosan megjelölte azokat a valótlán tényeket, amelyek miatt a felperes helyreigazítást kért, ezért az alperes a Pp. 495. § (2) bekezdésének b) pontjára hivatkozással nem tagadhatta volna meg a helyreigazító közlemény közzétételét. Mivel pedig a felperes keresete ugyanezen közlemény közzétételére irányult, az semmiben sem tért el az előzetes helyreigazítási kérelemtől, így az alperes ezzel ellentétes érvelése sem foghatott helyt. Erre tekintettel a jogerős ítélet nem sérti az Smtv. 12. § (1) bekezdését, a Pp. 495. § (1) bekezdését és a Pp. 495. § (2) bekezdésének b) pontját.
- [16] Egyetértett a Kúria a felperes felülvizsgálati ellenkérelmében foglalt azon érvelésével is, amely szerint a perben nem volt jelentősége annak, hogy a kereset tárgyát képező riport megfelelt-e az Smtv. 13. §-ának, azaz kielégítette-e a kiegyensúlyozott tájékoztatás jogszabályi követelményét vagy nem. Az Smtv. 12. § (1) bekezdése alapján ugyanis ebben az eljárásban kizárólag azt kellett vizsgálni, hogy a sérelmezett közlés tény híresztelésének minősül-e, és ha igen, az valótlan-e. Ezért az alperes alap nélkül hivatkozott arra, hogy a jogerős ítélet sérti az Smtv. 13. §-át, e jogszabályi rendelkezést ugyanis a per során nem kellett alkalmazni. Ennek megfelelően irrelevánsak voltak a

felülvizsgálati kérelemben foglalt azon érvek is, amelyeket az alperes annak alátámasztására hozott fel, hogy a riport megfelelt a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének.

- [17] Az eljárás bíróságok azon álláspontját, hogy a sérelmezett közlés tény híresztelésének minősül, az alperes a per során nem kérdőjelezte meg és a felülvizsgálati kérelmében sem tette vitássá. Ezért a PK 14. számú kollégiumi állásfoglalás I. pontja alapján az ő kötelezettsége volt annak bizonyítása, hogy a riportban szerepelt személy által állított, és az általa híresztelt tények valóságok.
- [18] A másodfokú bíróság helyesen mutatott rá arra, hogy az alperes nem mentesülhetett a valóság bizonyítására irányuló kötelezettsége alól arra hivatkozással, hogy a sérelmezett tényállítás egy választási kampány során, egy polgármester-jelölt erkölcsi feddhetetlenségével kapcsolatban, azaz közérdeklődésre számot tartó ügyben hangzott el. Sem a választási kampány, sem pedig az ügy közérdekű jellege nem jogosította fel ugyanis az alperest arra, hogy bármilyen valótlan tény híresztelhesen a felperesről. Ahogy azt az Alkotmánybíróság a 3107/2018. (IV.09.) AB határozat indokolásának 32. pontjában kifejtette: „minél közvetettebb módon kötődik egy kijelentés a jelölt politikai tevékenységéhez, programjához, illetve minél önállóbb jelentősége és minél nagyobb súlya van a megnyilvánulás ténybeli elemének, annál inkább sor kerülhet arra, hogy az állítás jogszerűségének megítélésére valóban a tényállításokra irányadó követelmények alapján kerüljön sor.” Mivel pedig az alperes által híresztelt közlés nem a felperes politikai tevékenységével és programjával állt kapcsolatban, továbbá önálló jelentőségű és kiemelt tárgyi súlyú ténybeli elemet tartalmazott, annak valódiságát - a tényállításokra irányadó követelményeknek megfelelően - neki kellett igazolnia.
- [19] Helytállóan hivatkozott a másodfokú bíróság arra is, hogy a valóság bizonyítása alól az alperes arra hivatkozással sem mentesülhetett, hogy a műsorvezető a riport felkonferálása során azt mondta: „ezt állítja legalábbis a nő.” Ezzel ugyanis az alperes csupán annak adott hangot, hogy nem a saját tényállításai szerepelnek a riportban, hanem nő állításai. Mindez ugyanakkor nem változtat azon, hogy e tényállításokat a riportban közzétette, így azokat széles nyilvánosság előtt híresztelte, ez pedig megalapozta a valóság bizonyítására irányuló kötelezettségét.
- [20] Mivel az alperes az általa híresztelt tények valóságtartalmának igazolása érdekében nem terjesztett elő bizonyítási indítványokat, az eljárás bíróságok a bizonyítatlanságot helyesen értékelték az ő terhén, így jogszerűen kötelezték a felperes által kért helyreigazító közlemény közzétételére. Erre tekintettel a jogerős ítélet nem sérti az Smtv. 12. § (1) bekezdését és a PK 12. számú kollégiumi állásfoglalást.
- [21] A kifejtett okok miatt a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

- [22] Pp. 81. § (1) és (5) bekezdései, 346. § (5) bekezdése, 376. § (1) bekezdése, 405. § (1) bekezdése, 422. §, 423. § (1) bekezdése, 424. § (1) bekezdése, 495. § (1) bekezdése, 495. § (2) bekezdésének b) pontja, Smtv. 12. § (1) bekezdése, 13. §, PK 12. és 14. számú kollégiumi állásfoglalások

Záró rész

- [23] A felülvizsgálati eljárásban pervesztes alperes a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése, valamint 4/A. § (1) bekezdése szerint köteles a felperes jogi képviselőjének munkadíjából álló felülvizsgálati eljárási költsége, valamint a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére.
- [24] A Kúria az alperes felülvizsgálati kérelmét a Pp. 405. § (1) bekezdése alapján megfelelően alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2020. szeptember 23.

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Molnár Tibor Tamás s.k. előadó bíró,
Dr. Pataki Árpád s.k. bíró

S.K.

A kiadmány hitelül:

bírósági ügyintéző